

УДК 519.8

О.Ю. Мельников, к.т.н., доц., В.О. Воробйова

Донбаська державна машинобудівна академія, Україна

РОЗРОБКА СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ВИРОКУ СУДУ ПРИСЯЖНИХ

A.Y. Melnikov, PhD, Assoc. Prof., V.A. Vorobjova

DEVELOPMENT OF DECISION SUPPORT SYSTEM FOR PREDICTING OF VERDICT OF JURY

Прогнозування вердикту суду присяжних про доведену або не доведену провину підсудного може сприяти підвищенню якості побудови лінії захисту адвокатом і лінії обвинувачення прокурором і дозволить фіксувати глибину розслідування злочину.

З математичної точки зору ухвалення рішення судом присяжних можна розглядати як завдання бінарної класифікації, при якій визначається винність підсудного. В якості методу класифікації була обрана штучна нейронна мережа [1].

В якості основних особливостей справи, що розглядається присяжними в залі суду про винність або невинність підсудного, виступають наступні фактори:

- мотив злочину;
- збережені продукти злочинної діяльності;
- предмети злочинного посягання;
- зв'язок злочину і сфери діяльності підсудного;
- наявність факторів, що ідентифікують підсудного;
- розмір завданої шкоди;
- свідки вчинення злочину;
- наявність фото- і відеоматеріалу, що підтверджують зв'язок підсудного зі скоєним злочином.

Перелічені фактори будуть входними ознаками вихідної множини даних. В якості моделі нейронної мережі доцільно обрати двошаровий перцептрон, тому що перцептрон здатний навчатися і вирішувати досить складні завдання. Для визначення нелінійного перетворення, здійснюваного нейроном, в якості активаційної функції використовується арктангенс:

Для створення інформаційної моделі проекрованої системи була використана уніфікована мова моделювання UML [2]. Можливості системи представлені на діаграмі варіантів використання (рис. 1).

На основі запропонованої математичної та інформаційної моделей була розроблена комп'ютерна система прогнозування прийняття рішення судом присяжних в середовищі програмування Borland Delphi 7.0. У програмі передбачена база даних розглянутих справ за участю суду присяжних, яку працівник апарату суду може змінювати, використовуючи навігатор.

Результати навчання нейронної мережі відображаються у вигляді графіка зниження середньої квадратичної помилки, інформації про розмір помилки, кількість ітерацій і результати тестування. У представленому на рис. 2 прикладі нейронна мережа в даному випадку навчилася за 136 епох, при цьому величина помилки склала 0,22. Мережа успішно пройшла тестування, про що свідчать 80% вірно вирішених тестових прикладів. Після навчання мережі користувач відзначає наявність або відсутність параметрів справи і отримує прогноз.

